

Dalabyggð
Bogi Kristinsson Magnusen
Miðbraut 11
370 Búðardalur

Málsnr.: 1703016

Skjalasafn Dalabyggðar

9. JAN. 2018

Bréfalykill: 09.02.02

Reykjavík, 5. janúar 2018

Tilvísun: 201712004 / 3.2

Efni: Lýsing – Iðnaðarsvæði, efnistaka, raflína, íbúðarsvæði og fleiri breytingar

Við er til erindis Dalabyggðar, dags. 30. nóvember 2017, þar sem óskað er eftir umsögn Skipulagsstofnunar um lýsingu, dags. 15. nóvember 2017, vegna breytingar á aðalskipulagi, sbr. 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga.

Viðfangsefni fyrirhugaðrar skipulagstillögu eru eftirfarandi: Efnistökusvæði í landi Hvítadals í Hvalsdal, vindorkugarður við Hróðnýjarstaði, iðnaðarsvæði fyrir m.a. gagnaver í Búðardal, nýtt íbúðarsvæði og stækkun svæðis fyrir verslun og þjónustu í Búðardal, frístundabyggð í landi Hlíðar og stækkun byggðalínu, þ.e. Geiradalslínu og Glerárskógalínu.

Skipulagsstofnun hefur farið yfir lýsinguna og bendir á að nokkuð langur tími er liðinn síðan Aðalskipulag Dalabyggðar 2004-2016 var unnið. Frá þeim tíma hefur lagarammi skipulagsgerðar breyst með gildistöku skipulagslaga nr. 123/2010 og skipulagsreglugerðar nr. 90/2013 auk þess sem tekið hafa gildi ný lög um náttúruvernd nr. 60/2013. Þá tók Landsskipulagsstefna 2015-2026 gildi í mars 2016 sem felur í sér samræmda stefnu stjórnvalda um skipulagsmál til frekari útfærslu í aðalskipulagi. Um þessar mundir er líka í vinnslu svæðisskipulag Dalabyggðar, Reykhólahrepps og Strandabyggðar. Má því segja að umhverfi skipulagsgerðar hafi breyst nokkuð frá því að aðalskipulag Dalabyggðar var unnið en skv. 35. gr. skipulagslaga ber sveitarstjórn, að afloknum hverjum sveitarstjórnarkosningum, að meta hvort ástæða sé til að endurskoða aðalskipulag.

Viðfangsefni sem þarf að útfæra nánar í aðalskipulagi í samræmi við landsskipulagsstefnu og drög að svæðisskipulagi, svo dæmi séu tekin, er greining og flokkun á landsbúnaðarlandi til að koma í veg fyrir að gott ræktarland verði tekið til annarra nota en landbúnaðarframleiðslu með óafturkræfum hætti, uppbygging sem fellur vel að landslagi og vernd votlendis.

Fyrirhuguð breyting á aðalskipulagi tekur á fjölbreyttum viðfangsefnum og er nokkuð umfangsmikil á mælikvarða sveitarfélagsins. Hins vegar er greiningu á aðstæðum og forsendum breytingarinnar talsvert ábótavant, einkum vegna þeirra skipulagsáforma sem eru líkleg til að hafa mest áhrif í sveitarfélaginu, bæði á samfélag, náttúrufar og landslag.

Niðurstaða

Með hliðsjón af ofangreindu telur Skipulagsstofnun að Dalabyggð þurfi að staldra við og hefja vinnu við endurskoðun aðalskipulagsins. Marka þarf heildstæða stefna um þróun byggðar, atvinnumál, stofnveitur, landbúnað og umhverfisvernd í samræmi við gildandi lög og stefnu stjórnvalda. Stofnunin telur því ekki tímabært að halda áfram með jafn umfangsmikla breytingu og hér er lagt upp með. Hins vegar er hægt að halda áfram með þá þætti breytingarinnar sem talið er hvað brýnast að hrinda í framkvæmd á næstu misserum. Til dæmis virðast áform um

efnistöku vegna vegagerðar nokkuð fullmótuð auk þess sem lýsingunni fylgdu drög að deiliskipulagi, annars vegar fyrir íbúðarsvæði og hins vegar verslun og þjónustu í Búðardal.

Í lýsingunni eru tilgreindar framkvæmdir sem eru háðar lögum um mat á umhverfisáhrifum m.a. efnistaka úr áreyrum Húsár, vinduorkuver og byggðalína. Að mati Skipulagsstofnunar er ákveðið hagræði í því að sveitarfélagið hafi samráð við framkvæmdaaðila og vinni að skipulagshlið málsins samhliða undirbúningi tilkynningar eða mats á umhverfisáhrifum.

Atriði til frekari skoðunar

Fyrirhugað efnistökusvæði í áreyrum Húsár virðist vera á vatnsverndarsvæði og því gæti verið ástæða til að athuga nánar með önnur möguleg efnistökusvæði. Bent er á að í framangreindri tillögu að svæðisskipulagi er sett fram sú stefna að leyfa ekki framkvæmdir sem geti ógnað vatnsverndarsvæðum. Einnig kallar uppbygging vindorkuvers á töluverða efnistöku, bæði í mastrastæðin og vegi að hverju mastri.

Áform um vindorkuver í landi Hróðnýjarstaða fela í sér breytingu á allt að 600 ha landbúnaðarlandi í iðnaðarsvæði. Þar er ráðgert að reisa á bilinu 30-40 vindmyllur af stærðinni 3-5 MW þannig að heildar uppsett afl geti verið 130 MW. Engar frekari upplýsingar eru gefnar um aðstæður á skipulagssvæðinu, hvernig landþörfin sé fundin út eða hvaða þættir styðji við staðsetningu fyrirhugaðs vindorkuvers umfram önnur svæði í Dalabyggð. Flokkun landbúnaðarlands, landslagsgreining og vistgerðaflokkun ætti að leggja til grundvallar skipulagsákvörðunum um landbúnaðarland og breytta landnotkun þess, sbr. landsskipulagsstefnu.

Einnig er bent á að lög um verndar- og orkunýtingaráætlun (rammaáætlun) kveða á um að allir virkjunarkostir, 10 MW og stærri, skuli fá umfjöllun í rammaáætlun þar sem þeim er raðað í orkunýtingarflokk, biðflokk og verndarflokk og er röðin bindandi fyrir skipulagsgerð sveitarfélaga. Vindorkunýting fellur undir rammaáætlun og þá eru vindorkuver með 10 MW uppsettu afli eða meira matsskyld samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum.

Lýsingin gerir ráð fyrir að byggðalínan, sem er í tveimur hlutum þ.e. Geiradalslína 1 og Glerárskógalína með 132 kV spennu, verði styrkt og spennan hækkuð í 220 kV. Gera þarf nánari grein fyrir því hvað það felur í sér svo sem breytingar á línunum og möstrum. Skoða þarf hvaða aðrir kostir séu mögulegir til samanburðar og til að undirbyggja ákvörðun um spennuhækkun á núverandi línu til dæmis að byggja nýja línu við hlið þeirrar sem fyrir sér eða leggja jarðstreng á hluta leiðar. Í lýsingunni kemur ekki fram á hvað löngum kafla byggðalínan fer um sveitarfélagið en í tengslum við hana þarf að skoða hvort fyrirhuguð framkvæmd kalli á ný efnistökusvæði.

Varðandi mótun stefnu um iðnaðarsvæði í landi Hróðnýjarstaða, ný svæði í Búðardal og aðra þætti breytingarinnar ætti að nýta umhverfismatið til að skoða og bera saman hvaða aðrir valkostir komi til álita svo sem varðandi umfang, staðsetningu eða starfsemi. Umræða um valkosti við mótun skipulagstillögu og samanburður á áhrifum þeirra á umhverfið er einn af lykilþáttum umhverfismats áætlana. Bent er á að í Búðardal er nú þegar gert ráð fyrir svæðum fyrir íbúðarbyggð syðst í þéttbýlinu sem eru óbyggð. Skýra þarf hvers vegna þörf er á nýjum svæðum fyrir þá tegund íbúðarhúsnæðis sem áformað er að byggja í Búðardal.

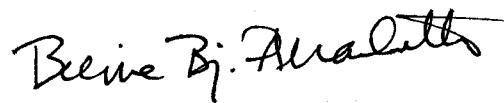
Vegna áforma um nýtingu vindorku í Dalabyggð bendir Skipulagsstofnun á nýjar leiðbeiningar sem Skipulagsstofnun hefur tekið saman um vindorku í skipulagi og er að finna á vefsíðu stofnunarinnar www.skipulag.is. Samantekin er fyrsta skrefið í vinnu við gerð ítarlegri leiðbeininga.

Yfirfara þarf kafla 3.5 fyrir áframhaldandi vinnu við skipulagsverkefnið en þar segir: „Viðmiðin verða með tilliti til stefnuskjala Hornafjarðar ásamt settum markmiðum sveitarfélagsins í samfélags- og umhverfismálum ...“ (bls. 15). Auk þess vantar að draga betur fram hvaða viðmið liggja til grundvallar mati á áhrifum í töflu 1 og yfirfara matsspurningar. Verndarákvæði laga um

menningarminjar ná t.d. ekki eingöngu til friðlýstra fornminja og þar vantar að skilgreina viðmið sem lúta að náttúruminum.

Skipulagsstofnun er reiðubúin til að funda með fulltrúum sveitarfélagsins til að fara yfir framhald verkefnisins.

Guðrún Halla Gunnarsdóttir

Birna Björk Árnadóttir